

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 1514202665
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514202665.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 36 432 105, zastúpeného JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátom, so sídlom Úzka 578/4, Rovinka proti žalovanému: OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, Bratislava, IČO: 31 318 916, o zaplatenie zmenkovej sumy 3 090,99 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 3CbZm/296/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3CoZm/79/2016-170 z 8. februára 2017, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a.
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) označeným rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava V, č. k. 3CbZm/296/2014-127 z 18. mája 2016 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým súd prvej inštancie ponechal v platnosti zmenkový platobný rozkaz súdu prvej inštancie, č. k. 4Zm/40/2014-19 z 28. apríla 2014 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť trovy námietkového konania vo výške 155,05 eur. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 121,17 eur.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmenka je stále, bez ohľadu na kauzu a funkcie, ktoré v sebe nesie, dokonalým, abstraktným skriptúrnym cenným papierom, ktorého oprávnený majiteľ nie je povinný preukazovať ani dôvod záväzku, ani výšku pohľadávky, ako to správne skonštatoval súd prvej inštancie poukazujúc na prepojenie zmenkového zákona a Občianskeho zákonníka (ustanovenie § 495) ako lex generalis. Zmenka bola predložená oprávneným majiteľom, ktorý svoj nárok preukázal nepretržitým radom indosamentov, ako aj splnením povinností podľa zmenkového zákona, ktoré sú potrebné na uplatnenie postihu proti indosantovi. Na žalobcu prešli všetky zmenkové práva, vrátane práva vyplniť blankozmenku. Žalovaný ako indosant opomenul svoj garančný záväzok za zmenku vylúčiť, preto ďalšie kroky žalobcu boli len oprávneným výkonom jeho veriteľského práva k zmenke. Žalovaný nepreukázal, že v čase, kedy žalobca zmenku a kauzálnu pohľadávku nadobúdal, konal vedome na škodu žalovaného. Žalovaný

zmenku rubopisoval bez vylúčenia garančného účinku a následné rubopisy kopírovali spôsob prevodu zavedený prvým indosantom. Žalovaný ako podnikateľ mal mať na zreteli prísnosť zmenkového práva a pri rubopisovaní zmieniek

mal možnosť svoj garančný účinok vylúčiť, čo však opomenul. Postup žalobcu, ktorý najprv vymáhal kauzálnu pohľadávkym neuvedomujúc si, že disponuje zmenkou, svedčí o jeho dobromyseľnosti. Podľa odvolacieho súdu sa žalovaný v snahe napraviť svoje pochybenie

pri rubopisovaní zmenky snažil tvrdiť škodlivé či šikanózne správanie žalobcu, ktoré preukázané nebolo, a preto kauzálnu námietku účinnú nie sú.

3. Vo vzťahu k rozhodnutiam Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktoré predložil žalovaný, odvolací súd uviedol, že nedávajú žalovanému za pravdu. Najvyšší súd posúdil dovolanie žalovaného v inej veci

ako prípustné z procesných dôvodov - pre nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd zároveň uviedol, že záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti

so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie. Žalovaný sám spotrebiteľom nie je, preto by bolo v príkrom rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu,

aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú v postavení spotrebiteľa. Preto odvolací súd skonštatoval, že žalovanému nepatrí právna ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 27. júna 2017 dovolanie, ktorým sa domáhal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz vydaný súdom prvej inštancie,

č. k. 4Zm/40/2014-19 z 28. apríla 2014 zrušuje. Podanie dovolania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) a ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

5. Dovolateľ namietal, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sa nevysporiadal so závermi zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom, celkom nedostatočne zdôvodnil prípustnosť kauzálnych námietok žalovaného a najmä sa vôbec nevysporiadal s názorom najvyššieho súdu, že konanie žalobcu je potrebné posúdiť aj v rozsahu šikanózneho výkonu práv a rozporu

jeho konania s poctivým obchodným stykom. Žalovaný uviedol, že v celom konaní priznáva opomenutie vylúčenia garančného účinku zmenky. Z vykonaných dôkazov dostatočne vyplýva, že žalobca sa dopustil pri nadobúdaní zmenky vedomého konania na škodu žalovaného v zmysle § 17 zmenkového zákona. Z tohto dôvodu je žalovaný toho názoru, že jeho kauzálnu námietku sú prípustné. Odvolací súd žiadnym spôsobom nezohľadnil tvrdenia žalovaného, podľa ktorých zmenka uplatnená žalobcom voči žalovanému nemá žiadnu kauzu, keďže žalobca si prostredníctvom zmenky uplatňuje voči žalovanému právo na kompenzáciu nevykonalosti pohľadávok voči úverovým dlžníkom žalovaného, hoci takéto právo voči žalovanému nemá. Dovolateľ je toho názoru, že všetky vykonané dôkazy súd prvej inštancie vyhodnotil v rozpore s vtedy platným ustanovením § 132 Občianskeho súdneho poriadku

len izolovane jednotlivo a formálne a nie aj v ich vzájomnej súvislosti a v hlbšom kontexte. Zároveň podľa žalovaného vedomé konanie na škodu dlžníka sa v zmysle § 17 zmenkového zákona posudzuje z hľadiska subjektívneho vzťahu nadobúdateľa zmenky k prevodu zmenky v čase jej nadobudnutia, šikanózny výkon práva v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka

sa posudzuje z hľadiska objektívnej spoločenskej prijateľnosti takéhoto konania, z hľadiska objektívnych celospoločenských hodnôt. Ustanovenie § 17 zmenkového zákona predstavuje dodatočný prostriedok ochrany pred nepoctivým nadobúdateľom zmenky, ktorý pôsobí popri

§ 3 Občianskeho zákonníka nad jeho rámec a nie namiesto neho. Výklad súdov vylučujúci mimoprávne pravidlá správania zakotvené vo všeobecnom predpise len preto, že zmenkový zákon obsahuje iné prostriedky obrany, je podľa žalovaného formalistický a nesprávny. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí podľa dovolateľa ignoroval názor najvyššieho súdu vyjadrený v jeho viacerých rozhodnutiach a

nevenoval zvýšenú pozornosť námitkam žalovaného v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a šikanóznym výkonom práva. Žalovaný namietal aj skutočnosť, že odvolací súd sa nevysporiadal s právnym názorom najvyššieho súdu v zrušujúcom uznesení, sp. zn. 2Obdo/19/2014, keďže v konaní uplatnená zmenka je zmenkou spotrebiteľskou, pričom konajúce súdy sa vo svojich rozhodnutiach vôbec nezaoberali spotrebiteľským charakterom zmenky. Podľa dovolateľa je v zásadnej otázke posúdenia absolútnej neplatnosti dohody o vyplňovacom práve k blankozmenke rozsudok nesprávny, arbitrárny a nepreskúmateľný.

6. Podľa názoru dovolateľa napadnutý rozsudok trpí vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p., keď krajský súd nepostupoval spôsobom stanoveným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu a spor rozhodol bez zdôvodnenia v rozsahu konania žalobcu v rozpore s poctivým obchodným stykom a konania žalobcu smerujúceho k šikanóznemu výkonu práv a kauzálne námietky žalovaného nezákonne nepripustil, nezaoberal sa platnosťou zmenky, ktorá vznikla na základe spotrebiteľskej zmluvy. Napadnutý rozsudok je podľa dovolateľa nezákonný a nepreskúmateľný podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., keď ignoruje doterajšiu rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, zásadné závery spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. R 93/2015 a závery z nálezu Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IV. ÚS 457/2010.

7. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného z 31. októbra 2017 navrhol, aby odvolací súd dovolanie žalovaného odmietol. Podľa žalobcu odvolací súd neznemožnil žalovanému realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uznesenia najvyššieho súdu uvádzané žalovaným nepredstavujú podľa žalobcu ustálenú rozhodovaciu prax s odkazom na uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/6/2017. Zároveň dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné aj z dôvodu, že napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje sumu desaťnásobku minimálnej mzdy určenej v zmysle ustanovenia § 422 ods. 2 C. s. p., t. j. sumu 3 520,-eur.

8. Najvyšší súd ako súd dovolací (podľa § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť.

9. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) dovolací súd uvádza, že dovolateľ videl dôvod prípustnosti dovolania v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., ako aj v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

10. K dovolateľom uvádzaným vadám zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. vo veci rozhodujúci senát najvyššieho súdu konštatuje, že dovolacie námietky sú totožné s námietkami, ktoré boli už predmetom dovolacieho prieskumu v skôr vydaných rozhodnutiach (viď uznesenia - sp. zn. 3Obdo/15/2017, 3Obdo/46/2017, 3Obdo/57/2017, 4Obdo/48/2017, 4Obdo/67/2017, 4Obdo/61/2017, 4Obdo/75/2017) a na záveroch v nich vyslovených zotrúva aj v rozhodovanej veci. S poukazom na právnu úpravu dovolania účinnú od 1. júla 2016, ak dovolateľ v dovolaní namieta vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 C. s. p., musí v dovolaní jednoznačne uviesť, ktorou z väd zmätočnosti uvedenej pod písm. a/ až f/ je podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu, resp. konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, poznačené a zároveň je jeho povinnosťou podľa § 431 ods. 2 C. s. p. uviesť, v čom konkrétne táto vada spočíva. Iba ak sú tieto podmienky splnené, môže dovolací súd pristúpiť k preskúmaniu, či je dovolateľom tvrdený dovolací dôvod aj skutočne daný. Ak v dovolaní nie je jednoznačne uvedené, v čom konkrétne spočíva tvrdená vada zmätočnosti, dovolací súd na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 nie je oprávnený nahrádzať pasivitou dovolateľa, resp. nahrádzať úkony, ktoré bol povinný uskutočniť jeho právny zástupca ako osoba známa práva a hľadať v texte dovolania, prípadne v predloženej spise, čo by prípadne mohlo predstavovať vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 C. s. p. Uvedené

znamená, že nepostačuje, ak v rámci textu dovolania dovolateľ skonštatuje, že podľa jeho názoru je nejaký čiastkový záver odvolacieho súdu nepreskúmateľný, prípadne arbitrárny, avšak neuvedie, že týmto konkrétnym postupom odvolacieho súdu malo, resp. mohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. V prípade, ak dovolateľ tvrdenú vadu zmätočnosti vyššie uvedeným spôsobom v súlade s ustanovením § 431 C. s. p. nevyvedie, dovolací súd dovolanie odmietne v súlade s ustanovením § 447 písm. f/ C. s. p.

11. V zmysle kvalitatívnej stránky dovolania je z tohto dôvodu možné podrobiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu dovolaciemu prieskumu iba v časti, v ktorej žalovaný namietal, že odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v zrušujúcom uznesení najvyššieho súdu v identickom spore a v ktorej namietal, že odvolací súd nesprávne a nezákonne neaplikoval ustanovenie § 17 zmenkového zákona, v dôsledku čoho nepripustil kauzálne námietky žalovaného.

12. K námietke žalovaného, v zmysle ktorej odvolací súd nepostupoval spôsobom uvedeným v ním predloženom uznesení najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/19/2014, dovolací súd uvádza, žalovaným uvádzané rozhodnutie nemalo pre odvolací súd kasačnú záväznosť, keďže nebolo vydané v rozhodovanej veci a ani precedenčnú záväznosť. Uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/19/2014 nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax a ani nebolo prijaté obchodnoprávnym kolégiom najvyššieho súdu ako judikát, ktorý by bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Odvolací súd sa zároveň s procesnou obranou žalovaného, keď v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že uznesením, sp. zn. 2Obdo/19/2014 bolo zrušené rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z procesných dôvodov - pre jeho nedostatočné odôvodnenie, pričom sa nezaoberal hmotnoprávnou stránkou veci. Súd prvej inštancie sa zaoberal všetkými námietkami žalovaného a správne konštatoval oprávnenosť nároku žalobcu.

Postup odvolacieho súdu tak nemožno považovať za rozporný s právom na spravodlivý proces. Zároveň dovolací súd považuje tvrdenie odvolacieho súdu, že v rozhodnutí predloženým žalovaným bolo rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach zrušené z procesných dôvodov

(a nie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci), za správne. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Obdo/19/2014 je zrejmé, že v rozhodovanej veci zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach z procesných dôvodov, konkrétne pre nedostatok jeho odôvodnenia, v dôsledku čoho považoval rozsudok Krajského súdu v Košiciach za arbitrárny. Preto nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd v rozhodovanej veci postupoval v rozpore s názorom, ktorý vyslovil najvyšší súd v uznesení, sp. zn. 2Obdo/19/2014. Tvrdenie žalovaného, že najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí vyslovil právny záver, týkajúci sa hmotného práva ohľadne charakteru zmienek indosovaných žalovaným, je nielen nesprávne, ale aj zavádzajúce. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd nad rámec dôvodov pred zrušením rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (nedostatok odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku) uviedol iba svoj názor, že sa mu z obsahu spisu javí, že môže ísť o spotrebiteľskú zmenku. Najvyšší súd v danom rozhodnutí však neuviedol právny záver, že sa jedná o spotrebiteľskú zmenku, z akých dôvodov dospel k záveru o spotrebiteľskej zmenke a aké to vyvoláva právne následky.

13. Za nedôvodnú vyhodnotil dovolací súd aj námietku žalovaného týkajúcu sa nesprávneho a nezákonného aplikovania ustanovenia § 17 zákona zmenkového a šekového. Odvolací súd vo svojom rozsudku skonštatoval, že žalovanému neprislúcha ochrana pred zneužívaním spotrebiteľskej zmenky, keďže záväzok žalovaného nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, ale vznikol ex lege z titulu garančného účinku indosamentu, ktorý vyhotovil bez vylúčenia garancie, ale nakoľko žalovaný sám spotrebiteľom nie je, bolo by v príkrom rozpore s

dobrymi mravmi, pokiaľ by sa úspešne domáhal nárokov na právnu ochranu, aké prislúchajú len subjektom, ktoré sú spotrebiteľmi. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu tak nemožno považovať za svojvoľné, arbitrárne alebo nelogické, s ohľadom na dovolateľom vymedzený dovolací dôvod. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí reagoval na podstatné odvolacie námietky žalovaného. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného (viď napr. I. ÚS 673/2014, II. ÚS 27/2008).

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom nedošlo k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej s ustanovením § 420 písm. f/ C. s. p. V tejto časti tak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

15. V rozhodovanej veci sa žalovaný domáhal vymoženía sumy 3 051,36 eur s príslušenstvom. Ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p. vylučuje prípustnosť dovolaní podaných podľa § 421 ods. 1 C. s. p. v prípade, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy. Minimálna mzda ku dňu začatia exekučného konania (k 4. februáru 2014) bola vo výške 352,-eur, ktorej desaťnásobok predstavuje sumu 3 520,-eur. Z uvedeného vyplýva, že v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom nie je dovolanie prípustné podľa § 422 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

16. Vzhľadom k uvedenému dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.